

Sygn. akt: III U 638/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 31 stycznia 2014 r. w O.

sprawy z odwołania Z. B. (1)

przy udziale zainteresowanej Z. B. (2)

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o podleganie ubezpieczeniom społecznym rolników

na skutek odwołania Z. B. (1)

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 22 marca 2013r. **znak** (...)3, (...)

orzeka:

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza podleganie ubezpieczeniom społecznym rolników i obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz ubezpieczenie emerytalno-rentowe dla Z. B. (1) w okresach od 1.04.1999r. do 4.05.1999r. oraz od 18.07.2010r. do 28.07.2010r.

UZASADNIENIE

Z. B. (1) wniósł odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 22.03.2013r. znak (...), (...) stwierdzającej jego podleganie ubezpieczeniom społecznym rolników i obowiązek opłacania składek przez Z. B. (1) i Z. B. (2).

W **odpowiedzi na odwołanie** Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że ubezpieczeniu społecznemu rolników podlega rolnik, którego gospodarstwo rolne obejmuje powyżej 1 ha przeliczeniowego i Z. B. (1) w okresach: od 01.04.1999r. do dnia 30.06.1999r. oraz od 18.07.2010r. do 24.01.2012r. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników i obowiązkowi opłacania składek ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie i emerytalno – rentowe.

Na podstawie art. 477¹¹ § 2 k.p.c. postanowieniem z dnia 02.08.2013r. Sąd Okręgowy wezwał w sprawie w charakterze zainteresowanej żonę odwołującego się **Z. B. (2)**. Zainteresowana przyłączyła się do odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie jest częściowo zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W niniejszym postępowaniu Sąd zajmował się kwestią, czy odwołujący się Z. B. (1) powinien podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: wypadkowym, chorobowym, macierzyńskim i emerytalno – rentowym – za okresy, kiedy nie pobierał emerytury i renty i nie podlegał ubezpieczeniom na podstawie innych przepisów.

Zaskarżoną decyzją z dnia 22.03.2013r. znak (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził bowiem, że Z. B. (1) w okresach: od 01.04.1999r. do dnia 30.06.1999r. oraz od 18.07.2010r. do 24.01.2012r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników i obowiązkowi opłacania składek ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie i emerytalno – rentowe. W decyzji wskazano, że do opłacania składek zobowiązany jest Z. B. (1) i Z. B. (2). Jednocześnie organ rentowy stwierdził istnienie zaległości do dnia wydania decyzji w opłacaniu składek na ubezpieczenia w łącznej kwocie 2.561,00 zł (wraz z odsetkami za zwłokę).

W sprawie mają zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U.2013.1403 j.t.).

Artykuł 3 w/w ustawy stanowi, że ubezpieczeniu podlega się z mocy ustawy albo na wniosek (ust. 1).

Natomiast wg art. 4 ust. 1 składki na ubezpieczenie za każdego ubezpieczonego opłaca rolnik. Jeżeli działalność rolnicza jest prowadzona na rachunek kilku osób, obowiązek opłacenia składki ciąży na nich solidarnie. Według ust. 2 obowiązek opłacenia składki powstaje od dnia, w którym powstało ubezpieczenie, a ustaje od dnia, w którym ustało ubezpieczenie.

Kwestie związane z podleganiem ubezpieczeniu społecznemu rolników regulowane są przez art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 16 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 tej ustawy, tj. pełnemu ubezpieczeniu społecznemu rolników: wypadkowemu, chorobowemu, macierzyńskiemu i emerytalno-rentowemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny - jeżeli rolnik ten nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Przepisy ustawy dotyczące ubezpieczenia rolnika i świadczeń przysługujących rolnikowi stosuje się także do małżonka rolnika, chyba że ten małżonek nie pracuje w gospodarstwie rolnika ani w gospodarstwie domowym bezpośrednio związanym z tym gospodarstwem rolnym (art. 5 powołanej ustawy).

W myśl art. 6 pkt 1 powołanej ustawy, za rolnika uważa się osobę fizyczną, zamieszkuje i prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osobę, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa do zalesienia.

Z w/w przepisów jednocześnie wynika, że osoba spełniająca warunki do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej powinna być objęta ubezpieczeniem społecznym tylko z jednego tytułu. Na takim stanowisku stoi judykatura. Z orzecznictwa wynika bowiem, że w świetle art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2013.1442 j.t.) ubezpieczenie społeczne rolników, jeżeli nie podlegają oni obowiązkowi ubezpieczeń społecznych na podstawie ustawy, regulują odrębne przepisy. Zatem przepis ten wprowadza pierwszeństwo tytułu ubezpieczenia na podstawie tej ustawy w tym znaczeniu, że spełnianie warunków do podlegania ubezpieczeniu na podstawie ustawy systemowej, wyłącza podleganie ubezpieczeniu rolniczemu. Spełnianie zatem przesłanek choćby jednego tytułu do ubezpieczenia z art. 6 ust. 1 u.s.u.s. uniemożliwia rolnikowi prowadzącemu działalność gospodarczą dalsze podleganie ubezpieczeniu na podstawie art. 5a ustawy z 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, choćby w dalszym ciągu spełniał określone

w tym przepisie przesłanki podlegania ubezpieczeniu rolniczemu. Jeżeli zatem rolnik zawarł umowę zlecenia to stanowi ona tytuł do objęcia go ubezpieczeniem, na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 4 u.s.u.s. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 26.09.2012 r., III AUa 460/12, LEX nr 1220439).

Przedmiotem sporu w rozpoznawanej sprawie była okoliczność, czy odwołujący się w okresach: od 01.04.1999r. do dnia 30.06.1999r. oraz od 18.07.2010 r. do 24.01.2012r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników i obowiązkowi opłacania składek ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie i emerytalno – rentowe. Organ emerytalno –rentowy twierdził bowiem, że w w/w okresach odwołującego się należy uważać za rolnika.

Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe z akt organu emerytalno – rentowego i materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy.

W aktach emerytalno – rentowych zawarto informację, że Z. B. (1) jest właścicielem gospodarstwa rolnego od dnia 02.11.1979r., zaś na dzień 26.03.2013r. posiada 14,55 ha, w tym 4,96 ha przeliczeniowych.

Z. B. (1) od dnia 01.08.1994r. do 31.12.1998r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy w zakresie emerytalno – rentowym oraz wypadkowym, chorobowym i macierzyńskim jako rolnik (k. 35). Wcześniej zatrudniony był w Zakładach (...) w O..

Od 26.11.1998r. do 31.03.1999r. Z. B. (1) zatrudniony był w Rejonowej (...) w O. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca wozu sanitarno – osobowego (świadczenie pracy z dnia 31.03.1999r., k. 9 a.e. nr (...)).

Na podstawie decyzji z dnia 03.12.1998r. z powodu w/w zatrudnienia Prezes KRUS stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od 01.01.1999r. (k. 24 a.e.).

Ze świadectwa pracy wystawionego przez (...) Serwis Sp. z o.o. we W. w dniu 17.05.2010r. wynika, że w okresie od 05.05.1999r. do dnia 17.05.2010r. odwołujący się zatrudniony był jako kierowca: od 05.05.1999r. do 31.10.1999r. i jako pracownik serwisowy od 01.11.1999r. do 31.10.2009r. (świadczenie pracy z dnia 17.05.2010r., k. 13 a.e. nr (...)).

W świetle porównania powyższych okresów zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, oraz spornego okresu od 01.04.1999r. do 30.06.1999r., należy stwierdzić, że Z. B. (1) zatrudniony był od 26.11.1998r. do 31.03.1999 r. w Rejonowej (...) w O. i następnie od 05.05.1999 r. do dnia 31.10.1999r. w (...) Serwis Sp. z o.o. we W..

Powyzsza dokumentacja wskazuje, że tylko w okresie od dnia 01.04.1999r. do dnia 04.05.1999r. odwołujący się miał przerwę w zatrudnieniu. Odwołujący się twierdził, że za ten okres opłacał składki. Zdaniem Sądu Okręgowego przyjęcie, że w okresie tym odwołujący się nie podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę, pozwala uznać, że podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników. Wskazane wyżej przepisy art. 7 ust. 1 art. 16 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jednoznacznie wskazują na obowiązek podlegania ubezpieczeniu społecznemu tylko z jednego tytułu, a nie z obydwu jednocześnie. Odwołujący się podlegał ubezpieczeniom społecznym rolników i obowiązkowi opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz ubezpieczenie emerytalno – rentowe począwszy od 1.04.1999r. do dnia 04.05.1999r., nie zaś do dnia 30.06.1999r., jak ustalił organ rentowy. Decyzja Prezesa KRUS nie jest więc prawidłowa i podlega zmianie.

Kolejny przedmiot sporu w niniejszym postępowaniu to okres od dnia 18.07.2010r. do dnia 24.01.2012r. – kiedy to organ rentowy objął odwołującego się ubezpieczeniem społecznym rolników.

Z dokumentacji zgromadzonej w aktach organu emerytalnego wynika, że Z. B. (1) na podstawie wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Ostrołęce z dnia 22.12.2011 r. przyznano prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na okres od 29.07.2010r. do 30.04.2012 r. (wyrok w sprawie syg. III U 1671/10, k. 58 a.r.). Natomiast na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 08.05.2012r. znak (...) -1/10/ I przyznano odwołującemu się prawo do renty od 01.05.2012 r., tj. wypłata renty inwalidzkiej nastąpiła od daty

wstrzymania świadczenia rentowego. Lekarz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych orzekł, że odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy do dnia 30.04.2013 r. (decyzja, k. 59).

Ze złożonego do akt organu rentowego Zaświadczenia o wypłaconych zasiłkach (świadczeniach za okres po ustaniu ubezpieczenia) z dnia 25.02.2013 r. wystawionego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. Inspektorat w O. wynika, że odwołujący się przebywał na świadczeniu rehabilitacyjnym w okresie od 18.05.2010 r. do 17.07.2010r. (k. 60 a.e.).

Z decyzji odmownej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Inspektoratu w O. z dnia 16.08.2010r., znak 1- (...) wynika, że Z. B. (1), po rozpatrzeniu jego wniosku z dnia 29.07.2010r. odmówiono prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (decyzja, k. 62 a.e.).

Z decyzji odmownej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Inspektoratu w O. z 30.11.2010r., znak 1- (...) wynika, że Z. B. (1), po rozpatrzeniu jego wniosku z dnia 29.07.2010r. odmówiono prawa do świadczenia rentowego.

W aktach organu rentowego znajduje się także kserokopia Aktu notarialnego Rep. A nr (...) z dnia 30.05.2012r., z której wynika, że odwołujący się nabył niezabudowane działki gruntu położonego na terenie wsi R. w gminie T., powiecie (...) (k. 64-67 a.e.).

Z. B. (1) od 18.05.2010 r. do 17.07.2010r. przebywał na świadczeniu rehabilitacyjnym (Zaświadczenie, k. 60 a.e.). Zatem od dnia 18.07.2010r. powinien zostać objęty obowiązkiem ubezpieczenia społecznego rolników - jak prawidłowo ustalił organ emerytalno- rentowy – do dnia 28.07.2010r. – tj. 10 dni. Od dnia 29.07.2010r. odwołujący się posiadał już bowiem prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Reasumując, okresy zatrudnienia (05.05.1999r. do 31.10.2009r.) i pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy (od 29.07.2010r. do 30.04.2012r.) wyłączają ubezpieczenie społeczne rolników z mocy ustawy.

Mając to na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. dokonał stosownej zmiany zaskarżonej decyzji stwierdzając, że Z. B. (1) podlega ubezpieczeniom społecznym rolników i obowiązkowi opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz ubezpieczenie emerytalno-rentowe w okresach od 1.04.1999r. do 4.05.1999r. oraz od 18.07.2010r. do 28.07.2010r.